

KİTAP TANITIM

Kahraman Doktor İhtiyar Acuzeye Karşı

- Geç Osmanlı Doğum Politikaları

46

Bu çalışma, kadın bedeninin “neye hizmet etmesi” ve “nasıl sergilenmesi” gerektiği meselesinin, modernleşme niyetiyle kimi girişimlerde bulunan Osmanlı’da, hangi araçlar ve kararlarla çözülmeye çalışıldığını tartışıyor. Gülhan Erkaya Balsoy; bu tartışmayı, arşiv belgelerinin yanı sıra Osmanlı’da kadın doğumun kurucu “babası” Besim Ömer’in eserleri, 20. yüzyıl başında çok-satar olan ve kadınlara yönelik nasihatler içeren yayınlar ve kimi popüler edebî metinler üzerinden sürdürüyor.

Osmanlı’nın nüfusu kontrol etmeye çalışan kadın odaklı politikaları, bir yandan kadın bedenini denetim altına alıp siyasetin sahasına çekirken bir yandan da kadını ve kadın sorunlarını görünür kılıp üzerinde konuşulur hale

getirmiştir. Devlet erki, Osmanlı nüfusunun artmasını -ama Müslümanlar lehine artmasını- isterken makbul kadını ve kadınlığı da tarif ediyordu. Makbul kadın vakti gelince hemen evlenmeli, çok çocuk doğurmalı, asla kürtaj yaptırmamalı ve kendisini doktorlara emanet etmelidir. Bu tarif, yaşadığımız dönemin siyasal diline ve amaçlarına ne kadar da denk düşüyor.

Günümüzde sürdürülen kürtaj tartışmalarının ve kadına/kadınlığa “had” bildiren sert erkek üslubunun kuruluşunu araştıran Kahraman Doktor İhtiyar Acuzeye Karşı, “cinsellik, doğum, hamilelik, düşük” gibi deneyimlerin sadece biyolojik bedenle ilişkili olmadığını, son derece politik konular olduğunu bir kere daha hatırlatıyor.

